

Nr 309.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1926.
Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1926.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för anläggning av tillfartsvägar till inlandsbanan.

(Statsutskottets utlåtande nr 144.)

Till Konungen.

I den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t under sjätte huvudtiteln, punkt 22, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition, som kunde komma att avlätas i ämnet, för anläggning av tillfartsvägar till inlandsbanan för budgetåret 1926—1927 beräkna ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Sedermera har Eders Kungl. Maj:t i en till riksdagen den 5 februari 1926 avlåten proposition, nr 123, under återopande av propositionen bifogat utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att för anläggning av tillfartsvägar till inlandsbanan i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Genom anläggning av de vägar västerifrån till inlandsbanan, varom här är fråga, skulle åstadkommas en såsom önskvärd ansedd komplettering av vägnätet väster om nämnda bana. Men bortsett från detta deras speciella syfte äro ifrågavarande anläggningar till sin allmänna karaktär så gott som undantagslöst att hänföra till s. k. ödebygdsvägar, d. v. s. förbindelseleder, som till gagn för odling och bebyggelse framdragas genom skogsbygder och andra glest befolkade trakter. På sätt i allmänhet gäller för anläggningar av ödebygdsvägars typ, böra de alltså utföras på enklaste sätt och utan alltför högt ställda tekniska fordringar i avseende å vägbredd, lutningsförhållanden, vägbanans hårdgöring m. m.

I betraktande av angivna omständigheter måste riksdagen — i likhet med väg- och vattenbyggnadsstyrelsen — finna det mindre nödigt, att för tillgodo-seende av nu avsedda speciella syfte ytterligare en ny vägtyp införes. Det kraf-

tigare främjandet av tilkomsten av sådana ödebygdsvägar, som äro av betydelse för lappmarksbygdernas anslutning till inlandsbanan, torde till fyllest kunna åstadkommas genom att det allmänna anslaget till ödebygdsvägar under ett antal år framåt förstärkes med ett lämpligt avvägt anslag, avsett att tjäna ifrågavarande särskilda ändamål. Härigenom kunde den såsom önskvärd ansedda förstärkningen av vägnätet kring inlandsbanan påskyndas, i det att för detta ändamål komme att stå till förfogande — förutom i viss utsträckning alltjämt det allmänna ödebygdsanslaget — ifrågavarande i särskild ordning beviljade förstärkningsanslag.

Erinras må, att de fastställda normerna för ödebygdsvägaranslagets användning äro så allmänt avfattade, att de möjliggöra anpassning efter skiftande ors-förhållanden och olikartade trafikbehov m. m. Likaledes lämnas möjlighet till vederbörligt hänsynstagande till den svaga ekonomiska bärkraften hos ortens befolkning och svårigheten att påräkna några större bidrag från väghållningsdistrikt eller landsting. Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen kan sålunda bevilja statsunderstöd till nio tiondelar av beräknad anläggningskostnad, varjämte efter medgivande av Eders Kungl. Maj:t understöd från anslaget i än större utsträckning kan lämnas.

Med avseende å användningen och fördelningen av de anslag, som för ändamålet kunna komma att anvisas, böra alltså enligt riksdagens mening gälla de allmänna normer, som fastställts för ödebygdsvägarna. Såsom väg- och vattenbyggnadsstyrelsen antytt, bör detta emellertid icke utesluta, att i enstaka fall vissa eftergifter göras i dessa normer, så att exempelvis den blivande väganläggningen antingen kan närma sig utfartsvägs typ eller ock på viss sträcka anläggas såsom väg, avsedd för tyngre trafik.

För vinnande av önskvärd planmässighet vid ifrågavarande tillfartsvägars anläggning och på det att ordningen mellan de olika företagen må kunna fastställas är dock — såsom ock av departementschefen framhållits — önskligt att, i samarbete med vederbörande länsstyrelser, upprättas en plan för arbetenas bedrivande inom de olika länen, innefattande approximativa kostnadsberäkningar. På sätt av sistlidne års riksdag betonades, torde vid denna plans utarbetande böra beaktas vikten av att de blivande väganläggningarna erhålla ett enkelt utförande, som svarar mot deras allmänna karaktär av förbindelseleder genom glest befolkade trakter, samt att i övrigt sådana organisatoriska anordningar träffas, att byggnadskostnaderna i möjligaste mån kunna begränsas.

Då emellertid behovet av anslag för ifrågavarande ändamål framstår som synnerligen behjärtansvärt, har riksdagen ansett sig böra, i avvaktan på utarbetandet av ifrågavarande plan för anläggningarna, redan för nästkommande budgetår ställa anslag för ändamålet till förfogande med det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet 150,000 kronor, avsett för påbörjande efter Eders Kungl. Maj:ts bestämmande av de anläggningar, vilkas tillkomst i första hand anses önskvärd. I vilken omfattning fortsatt anslag framdeles må beviljas och i vad omfattning

statsbidrag till de olika företagen må ifrågakomma, lärer komma att bero på den plan, som i detta avseende framlägges.

Under åberopande av vad sålunda anförts, får riksdagen anmäla, att riksdagen för *anläggning av ödebygdsvägar, avsedda att tjäna som tillfartsvägar västerifrån till inlandsbanan* inom Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län, för budgetåret 1926—1927 under sjätte huvudtiteln anvisat ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Stockholm den 1 juni 1926.

Med undersätlig vördnad.
